

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Nitrat Eylem Planları için İzleme ve Raporlama Metodolojisi
Oluşturularak Suların Tarımsal Kirliliğe Karşı Korunması Projesi

HAYVANSAL GÜBRE UYGULAMALARINDA DOğRULAR VE YANLIşLAR

HAYVANSAL GÜBRE KULLANIMINDA DOĞRU UYGULAMALAR

- ✓ Hayvansal gübreyi saklamak için **işletme kapasitesine uygun ve sızdırmaz gübre deposu** yapmalısınız.
- ✓ Hayvansal gübreleri toprağa eşit şekilde (homojen) dağıtmalısınız. Bunun için katı ve sıvı hayvansal gübre dağıtım makinaları kullanınız.
- ✓ Katı hayvansal gübreyi ekim/dikim tarihinden en fazla 4 hafta önce toprağa uygulayınız.
- ✓ Sıvı hayvansal gübreyi ekim/dikim tarihinden en fazla 1 hafta önce toprağa uygulayınız.
- ✓ Hayvansal gübre uygulanacak **tarım arazinizin eğimi %12'den fazla ise** uygulamadan sonra 12 saat içerisinde; **eğimi %12'den az ise** uygulamadan sonra 24 saat içerisinde gübreyi toprakla karıştırmalısınız.
- ✓ Sıvı hayvansal gübre uygulayacaksanız eğimi %12'den az tarım alanlarında 6 saat içinde toprağa karıştırınız veya direkt toprak altına veriniz.
- ✓ Her çeşit gübre uygulamasında "**gübre uygulama alanı ile su kaynakları arasında bırakılması gereken mesafelere**" uymalısınız.

Aşağıdaki tablo, **İyi Tarım Uygulamaları Kodu**'nda belirtilen farklı su kaynakları için gübreleme yapılmaması gereken mesafeleri göstermektedir.

Gübre uygulamasının su kaynaklarına mesafesi

Su kaynakları	Arazi eğimi %12'den azsa	Arazi eğimi % 12den fazlaysa
Göl, gölet ve baraj	20 m	40 m
Nehirler	10 m	20 m
Ana sulama kanalları	5 m	10 m
Tarımsal işletme ve sondaj kuyuları	5 m	10 m
İçme suyu kaynakları	50 m	100 m

HAYVANSAL GÜBRE KULLANIMINDA YANLIŞ UYGULAMALAR

❌ Hayvansal gübreler İyi Tarım Uygulamaları Kodu'nda belirtilen gübre uygulamasının yasak olduğu (kapalı dönemler) zamanlarda toprağa uygulanmaz.

- Arazi suya doygun ise;
- Araziyi su basmış veya su basması ihtimali varsa;
- Arazi donmuş veya karla kaplı ise;

48 saat içinde şiddetli yağmur bekleniyor ise kimyasal gübre ve hayvansal gübreyi toprağa uygulamayınız.

❌ Katı ve sıvı hayvansal gübresini; ekim dikim yapılmayacak, bitki örtüsü bulunmayan çıplak arazilere kesinlikle uygulamayınız.

❌ Hayvansal gübre ile uygulanacak azot miktarında hektara 170 kilogramı geçmeyiniz.

❌ Bir hektara 50 m³ ten fazla sıvı ve bulamaç (katı-sıvı karışık) hayvansal gübre uygulamayınız.

❌ Sıvı hayvansal gübreyi, eğimi %12'den fazla olan alanlara uygulamayınız.

❌ Eğimi %20'yi geçen arazilerde gübre uygulamalarını özel tedbirler (teraslama, kalıcı bitki örtüsü vb.) almak kaydıyla yapınız.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Nitrat Eylem Planları için İzleme ve Raporlama Metodolojisi
Oluşturularak Suların Tarımsal Kirliliğe Karşı Korunması Projesi

HAYVANSAL GÜBRE ATIK DEĞİLDİR.

DOĞRU DEPOLA, DOĞRU UYGULA.

ÜRÜNÜN BOL, ÇEVREN TEMİZ OLSUN.

HAYVANSAL ATIKLARIN SIZDIRMAZ VE KAPASİTESİNE UYGUN
DEPOLARDA DEPOLANMASI VE TOPRAĞA UYGUN MİKTARDA,
UYGUN ZAMANDA VE UYGUN ŞEKİLDE GÜBRE OLARAK
UYGULANMASI İLE;

- ✓ Sularda tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan **nitrat kirliliği** azaltılacaktır.
- ✓ Depolanan gübre yığnında sıcaklığın artması sonucu zararlı patojenlerin ölmesiyle hastalıkların yayılması önlenecek **çevre ve insan/hayvan sağlığının korunmasına katkı** sağlanacaktır.
- ✓ Tarım arazilerimizin **azot açığı kapatılacak** ve kimyasal gübre kullanımı azaltılarak **kaynak tasarrufu** sağlanacaktır.
- ✓ Hayvansal gübre kullanımı ile topraktaki **organik madde miktarı** artacaktır.
- ✓ Toprağın tane büyüklüğü, gözenekliliği, su tutma kapasitesi, sıcaklığı, pH'ı, canlılığı gibi **fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinde iyileşme sağlanacak, kimyasal gübrelerin etkinliği** artacaktır.
- ✓ Hayvansal gübreden kaynaklı koku ve görüntü kirliliği gibi olumsuz etkiler azaltılarak **kırsalda yaşam kalitesinin artırılmasına katkı** sağlanacaktır.
- ✓ Hayvansal gübrenin yönetimi ile **sera gazı salımının azaltılmasına katkı** sağlanacaktır.

Proje Künyesi

Nitrat Eylem Planları için İzleme ve Raporlama Metodolojisi Oluşturularak Suların Tarımsal Kirliliğe Karşı Korunması Projesi

Sözleşme No.:

EuropeAid/140563/1H/SER/TR

Süre: 24 ay

Bütçe: 2.002.500 Avro

Fonun Kaynağı:

Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti

Sözleşme Makamı:

Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı

Faydalanıcı:

Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Yüklenici:

NIRAS IC Sp. z.o.o. (Polonya) liderliğinde;

Tarım ve Gıda Geliştirme Kurumu (TEAGASC) (İrlanda),

Ulusal Tarım Danışmanlık (NAAS) (Bulgaristan) ve

MEKANSAL Bilgi Teknolojileri CAD ve GIS Çözümleri (Türkiye) konsorsiyumu

www.nepiz.com

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĐİŐİKLİĐİ BAKANLIĞI

Çevre ve İklim Eylemi Sektör Operasyonel Programı

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

NIRAS